

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2023/24:13

SVERIGES 
RIKSDAG 

Fredagen den 10 november

§ 1 Medgivande om deltagande på distans

Anf. 1 MARTIN KINNUNEN (SD):

Klockan är 14 och jag öppnar EU-nämndens sammanträde. Om någon undrar varför det är jag som sitter här beror det på att Hans Wallmark och Matilda Ernkran inte hade möjlighet. Det är jag som har suttit längst i EU-nämnden, och jag får därför fungera som ordförande.

Vi vill be om nämndens medgivande om deltagande på distans. Jag finner att svaret är ja och att vi har beslutat om deltagande på distans.

§ 2 Ekonomiska och finansiella frågor – budget
Statssekreterare Johanna Lybeck Lilja (deltar via Skype)
Information och samråd under pågående möte i Europeiska
unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 10 november
2023

Anf. 2 MARTIN KINNUNEN (SD):

Dagens enda punkt på dagordningen är ekonomiska och finansiella frågor. Vi ska nu få information från statssekreterare Johanna Lybeck Lilja i Bryssel.

Anf. 3 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Herr ordförande! Jag vill nästan börja med att be om ursäkt för att detta har kommit upp så snabbt. Jag vill också tacka nämnden, och jag är djupt imponerad av er flexibilitet och ert snabba agerande.

Vi sitter här i Bryssel i förhandlingar om EU:s årsbudget för 2024, och jag vill börja med att säga att det här alltså inte handlar om ändringar i de ståndpunkter som jag var i nämnden och överlade om i förra veckan, som rör årsbudgeten.

Jag vill informera om läget, och jag vill även samråda om någonting som har dykt upp under dagen, nämligen ett möjligt uttalande från rådet och parlamentet. Det var det som medförde att vi kände ett behov av att ha detta möte.

Vi sitter alltså nu i pågående förhandlingar. Just nu är ordförandeskapet ute och förhandlar med Europaparlamentet, och vi inväntar att de ska komma tillbaka.

Jag ska säga något om ursprunget till det som har utvecklats under förmiddagen. Som ni kommer ihåg berättade jag när jag var i nämnden i förra veckan att Europaparlamentet i sin läsning av förslaget till årsbudget för 2024 hade tagit med vissa delar av halvtidsöversynen och lagt in dem i årsbudgeten.

Under morgonens möten har Sverige tillsammans med flera andra medlemsstater – faktiskt ganska många – tydligt understrukt vikten av att det är absolut nödvändigt att hålla isär de här processerna. Ekofin budget beslutar enbart om årsbudgeten. Det är Europeiska rådet som förhandlar om halvtidsöversynen.

Det har skett en ny händelseutveckling under dagen, nämligen att det förs diskussioner om att en del av kompromissen om årsbudgeten ska vara att rådet och parlamentet ska anta ett gemensamt uttalande. För Sverige är det helt nödvändigt att ett sådant uttalande, om det blir aktuellt, inte föregår förhandlingarna om halvtidsöversynen utan enbart fokuserar på att beskriva den gällande processen. Detta har vi framfört mycket tydligt i de underhandskontakter som har varit under förmiddagen.

Det som gör att problemet uppstår är att vi fattar beslut om årsbudgeten nu. Deadline är vid midnatt på måndag. Vi vet också att Europeiska rådet har sitt möte om halvtidsöversynen i mitten av december. Det är därför diskussionen om detta möjliga uttalande har kommit upp.

Just nu är det oklart om uttalandet blir ett paket tillsammans med beslutet om årsbudgeten eller om det skulle bli skilda omröstningar i rådet, det vill säga att vi har en omröstning om själva årsbudgeten – och där har

vi våra ståndpunkter överlagda och samrådda – eller om det blir två separata omröstningar.

Det är kommissionen som sitter och jobbar på det här, och det vi hör just nu är att det skulle vara samma innehåll i uttalandet oavsett om det röstas om i ett paket tillsammans med årsbudgeten eller om det blir två separata omröstningar.

Om det blir två separata omröstningar skulle Sverige kunna rösta olika i frågan om själva uttalandet, som då skulle beskriva gängse process, och i själva beslutet om årsbudgeten, som ju är substansen och som vi redan har samrått om med nämnden.

Vad jag vill göra i dag, förutom att berätta om den komplicerade process som hela tiden rör sig här nere i Bryssel, är att i det fall det blir separata omröstningar och inte ett paket inhämta mandat för att kunna rösta ja till uttalandet under förutsättning att det uppfyller följande tre villkor.

Det första är att det inte får omfatta substans på något sätt. Det andra är att det inte på något sätt får föregå förhandlingarna om halvtidsöversynen. Det tredje är att det enbart får beskriva gällande process eller redan fattade beslut.

Varför skulle vi då överväga i en situation med två separata omröstningar att rösta ja till ett sådant uttalande under förutsättning att det uppfyller de här kriterierna? Det handlar i grunden om det som vi har pratat om vid ett par tillfällen: Vi vill kunna uppfattas som en konstruktiv part som kan förhandla och vara spelbara i syfte att påverka diskussionen i en budgetrestriktiv riktning men samtidigt i det här fallet kunna upprätthålla Sveriges ståndpunkter i substans, det vill säga siffrorna i årsbudgeten.

Jag avslutar där och svarar naturligtvis väldigt gärna på frågor.

Anf. 4 BJÖRN WIECHEL (S):

Tack så mycket för informationen! Det är ju alltid lite bängligt med de här extramötena, för det är lite svårt att ta ställning så här snabbt. Men å andra sidan är det bra med den demokratiska ambitionen gentemot nämnden, så jag förstår statssekreterarens situation.

Min fråga gäller uttalandet. Vad är vitsen med det, och vad tror du att man vill åstadkomma? Kan det tolkas på olika sätt? Kan det bli någonting man sätter i händerna på andra i Europa som kommer att använda det på ett visst sätt och andra som kommer att använda det på ett annat sätt? Vad är bedömningen av att ett sådant här uttalandet över huvud taget kan ha för innebörd eller verkan?

Anf. 5 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Tack för frågan och för förståelsen! Jag har full förståelse för att det här inte är en optimal process gentemot nämnden, så jag är djupt tacksam.

I grunden handlar det om att försöka få med Europaparlamentet på en kompromiss om årsbudgeten. Just mot bakgrund av att de har plockat in vissa delar från halvtidsöversynen i sitt förslag till årsbudgeten och att ganska många länder i rådet har sagt att detta är helt oacceptabelt är det här ett sätt att få ihop någon form av paketkompromiss till Europaparlamentet utan att vi ger dem någonting i substans. Så kan de lite grann rädda ansiktet i en möjlig kompromiss som kan ske i natt eller någon gång fram till midnatt på måndag.

2023/24:13
10 november

Anf. 6 ELIN NILSSON (L):

Ordförande! Jag har ingen fråga, utan jag undrar bara om statssekreteraren kan upprepa den sista punkten. Jag missade slutet.

Anf. 7 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Jag har full förståelse igen. Jag har just skrivit ned punkterna, och jag tror att jag är inne i mitt femte möte under dagen med anledning av årsbudgeten.

Jag läser nu upp alla tre villkor som ska vara uppfyllda för att Sverige ska kunna rösta ja till ett uttalande om det blir en separat omröstning.

För det första: Uttalandet får inte omfatta substans. För det andra: Det får inte föregå förhandlingarna om halvtidsöversynen. För det tredje: Uttalandet får enbart beskriva gällande process eller redan fattade beslut.

Anf. 8 MARTIN KINNUNEN (SD):

Jan Ericson, Moderaterna, har begärt ordet. Han skriver i chatten att han anser att det här är en väl avvägd linje som har partiets fulla stöd.

Jag tror att EU-nämnden är redo att gå till beslut. Det handlade om tre punkter kring ett uttalande som inte ska ändra Sveriges ståndpunkt i sak. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi tackar statssekreteraren och EU-nämndens ledamöter för visat intresse, och så får vi se om det här var fredagens sista sammanträde.

Innehållsförteckning

2023/24:13
10 november

§ 1 Medgivande om deltagande på distans	1
Anf. 1 MARTIN KINNUNEN (SD)	1
§ 2 Ekonomiska och finansiella frågor – budget	2
Anf. 2 MARTIN KINNUNEN (SD)	2
Anf. 3 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	2
Anf. 4 BJÖRN WIECHEL (S)	3
Anf. 5 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	3
Anf. 6 ELIN NILSSON (L)	4
Anf. 7 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	4
Anf. 8 MARTIN KINNUNEN (SD)	4